

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2013 rd

Förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2011 och 2012

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 maj 2013 förvaltningsrådets berättelse om Rundradions verksamhet 2011 och 2012 (B 9/2013 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kommunikationsråd Elina Normo, kommunikationsministeriet
- enhetschef Petri Makkonen och chef Päivi Peltola-Ojala, Kommunikationsverket
- ordförande Ilkka Kantola, Rundradions förvaltningsråd
- verkställande direktör Lauri Kivinen, Rundradion

- direktör Kari Risberg, Digita Ab
- biträdande direktör Petra Wikström, MTV Media
- direktör Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland och Sanoma News
- expert Sami Virtanen, Finska Hörselförbundet rf
- enhetschef Laura Pajunen och redaktör Tommi Huovinen, Finlands Dövas Förbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- sametinget
- Svenska Finlands folkting
- Synskadades Centralförbund rf
- Mediernas Centralförbund rf
- RadioMedia.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Rundradions förvaltningsråd har lämnat sin berättelse om verksamheten 2011 och 2012 till riksdagen. I strategin för Rundradion Ab:s (nedan Rundradion) verksamhet låg fokus denna gång på urskiljbarhet, kundinriktning och öppenhet.

Enligt berättelsen kännetecknades 2011 och 2012 av att arbetsrutinerna blev effektivare i den nya organisationen. Underskottet i ekonomin kunde i stort sett tas igen under 2011. En av de främsta strategiska prioriteringarna var att nå ut

till den unga publiken. I det syftet sågs programutbudet och kanalprofilerna över.

Ändringar i lagstiftningen 2012

År 2012 antog riksdagen en lag om ändring av lagen om Rundradion Ab (474/2012) och en lag om rundradioskatt (484/2012). Lagarna, som trädde i kraft den 1 januari 2013, är av vital betydelse för Rundradions framtid. Besluten stabiliserade Rundradions inkomstfinansiering av skattekaraktär och drog delvis upp nya riktlinjer för Rundradions public service-uppdrag. Samti-

digt utökades förvaltningsrådets uppgifter och förbättrades riksdagens tillgång till information när förvaltningsrådet ålades att årligen lämna riksdagen en berättelse över sin verksamhet. Den nu aktuella berättelsen gäller tiden före de besluten.

Innehållet i Rundradions public service-uppdrag och gränsdragningen mot kommersiell verksamhet kommer sannolikt att dyka upp i debatten allt oftare, och vissa sakkunniga har de facto kritiserat den nuvarande gränsdragningen i sina yttranden. Utskottet vill här hänvisa till propositionsmotiven till den ovannämnda lagen om ändring av lagen om Rundradion (RP 29/2012 rd) och till sitt betänkande om lagändringen (KoUB 8/2012 rd), där riktlinjer stakats ut för Rundradions allmännyttiga verksamhet från och med början av 2013.

Förvaltningsrådet har en särdeles stark roll i styrningen av Rundradions allmännyttiga verksamhet. Det är mycket bra, menar utskottet, att förvaltningsrådet gått in för att anlita en oberoende expert på public service och nödvändig marknadsekonomisk respektive juridisk expertis. Det borgar för att förvaltningsrådets bedömningar kommer att hålla en hög nivå i framtiden.

Finansieringsbeslutet fungerar som garanti för att bolaget finansiellt klarar av en verksamhet av nuvarande omfattning i ett längre tidsperspektiv. Utskottet poängterade i betänkandet ovan, och vill göra det även nu, att man i fortsättningen med jämna mellanrum bör titta på bl.a. om eventuella förändringar på marknaden eller i servicebehovet påverkar Rundradiofinansieringens indexbundenhet eller bidrar till en mindre opartisk och rättvis beskattning. Vid denna granskning och när man föreslår ändringar måste man komma ihåg att finansieringsbeslutet bygger på ett brett parlamentariskt samförstånd om Rundradions uppdrag, inklusive behövlig finansiering.

Övriga synpunkter

Utskottet understryker att Rundradions primära uppgift är att erbjuda alla ett varierat programutbud på lika villkor, även med invägande av behoven hos grupper med särskilda behov. Här

spelar Rundradions regionala radio- och tv-verksamhet en verkligt stor roll då den stärker den regionala identiteten och garanterar en heltäckande kommunikation, yttrandefrihet och information på det regionala planet.

Konsekvenserna av de ändringar i kanalprofileringen som gjorts under 2011—2012 måste absolut undersökas och i synnerhet hur ändringarna påverkat programutbudet för olika tittar- och lyssnargrupper och hur de nya profilerna attraherat de avsedda tittar- och lyssnargrupperna. Utskottet anser det angeläget att t.ex. det allt digrare programutbud som Rundradion riktar till ungdomar skiljer sig från det kommersiella utbudet i fråga om innehåll eller framförande, för att bolagets särskilda prioritering av unga tittare ska kunna motiveras med ett behov av allmännyttiga tjänster. Man måste komma ihåg att även de kommersiella aktörerna satsar starkt på samma tittargrupp.

Utskottet understryker att Rundradions tjänster måste vara tillgängliga i alla avseenden. Verksamheten bör planeras och genomföras med detta i åtanke, även i fråga om nättjänster där den största potentialen ligger.

Riksdagen godkände våren 2010 en lag om ändring av lagen om televisions- och radioverksamhet (733/2010) som ålägger Rundradion att gradvis öka programtextningen till hundra procent fram till 2016. Särskilt barnprogrammen behöver textas och även tolkas till teckenspråk för att ge hörselskadade barn lika möjligheter som andra barn. Utskottet ser gärna också att tjänsterna talad text och syntolkning utvidgas för att betjäna de synskadade.

Rundradion har en viktig roll när det gäller att stödja de samiska språken och stärka samisktalande vuxnas och inte minst barns och ungas identitet. Det samnordiska strategiarbetet kring sameradio och same-tv med rundradiobolagen i Sverige och Norge har främst varit inriktat på nyheter. Utskottet anser det viktigt att Rundradion tar fram en bred strategi för ett samiskt public service-utbud på samtliga samiska språk för att de samiska ursprungsfolken ska få tillgång till program på sitt eget språk och för att dessa program ska kunna utvecklas.

Beslutet om Rundradiofinansieringen skapar goda premisser för en inhemsk programproduktion, inte bara för Rundradions egen finsk- och svenskspråkiga produktion utan också för den s.k. oavhängiga innehållsproduktionen, för vilken Rundradions programinköp är livsviktiga. Utskottet vill inskräpa att det behövs inhemsk programproduktion även på samiska och romani.

Det är utmärkt att man har planer på att öka andelen innehåll som köps av oavhängiga produktionsbolag till minst samma nivå som innan bolaget började spara 2011 och 2012. Delar av svenska SVT Worlds programutbud sänds numera över en av Rundradions kanaler med begrän-

sat täckningsområde. Utskottet påpekar att det finns fler tittare som gärna skulle se programmen i fråga.

Hänsyn bör också tas till den växande ryskspråkiga befolkningen. Ett bra exempel är de ryska tv-nyheterna, som hade premiär i våras.

Utskottets förslag till riksdagens ställningstagande

Riksdagen

har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors den 30 maj 2013

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Thomas Blomqvist /sv (delvis)
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd (delvis)
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Raimo Piirainen /sd

Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänt
Ari Torniainen /cent
Oras Tynkkynen /gröna
ers. Heikki Autto /saml
Eeva-Maria Maijala /cent (delvis)
Arto Pirttilahti /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.